

to the organization of the educational process, widespread use of physical and moral pressure on the individual. It was proved that this was the key cause of deviant behavior, which was suppressed by physical punishment and constituted a common negative gymnasium everyday, which can be outlined by the formula of a closed circle: «physical punishment – complaint – physical punishment». The author emphasizes that such living has led to a deterioration of the general health of the pupils and has led to the development of chronic diseases.

The study also presents a wide range of readers and positive aspects of the academic everyday life of Ukrainian high school students in the mid-nineteenth century. It is described that communication between peers contributed to the formation of collectivist moods of the future intelligentsia and opened opportunities for self-study and expansion of the high school students' outlook. The overall positive atmosphere of the student environment and the understanding of the need for high school education as a good start for the educational and professional development of the individual are emphasized.

The author emphasizes that this academic environment formed a galaxy of domestic public figures who launched a broad educational activity in the Ukrainian lands of the second half of the nineteenth century and stood at the beginnings of the formation of a new domestic educational system.

Key words: daily life, education, health, high-school, high-school student, recreation, punishments, studies.

УДК 377:005.591.452:005.342

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2019.71.43>

Пилявець М. С.

ПАРТНЕРСТВО ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Розкрито особливості реалізації різних видів партнерських зв'язків закладом професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О) на прикладі вищого художнього професійно-технічного училища № 5 міста Вінниці (далі – ВХПТУ № 5 м. Вінниця). Зокрема, окреслено особливості започаткування, розширення та вдосконалення партнерських зв'язків із благодійними організаціями (з Фондом імені Ебергарда Шьока, м. Баден-Баден, Німеччина) у напрямі підготовки фахівців за професіями «реставратор декоративно-художніх фарбувань, маляр» і «столяр будівельний, виробник художніх виробів із дерева». Висвітлено особливості розвитку соціального партнерства, спрямованого на вдосконалення навчально-матеріальної бази та забезпечення якісного проходження здобувачами робітничих професій виробничого навчання та виробничої практики. Забезпечення розвитку просвітницької роботи, виховний вплив на учнів, що здобувають професії художнього профілю, здійснено завдяки співпраці із закладом освіти Польщі, м. Єлена-Ґура, яка теж частково описана у статті. Крім того, розвиток різних напрямів партнерства сприяє постійному пошуку та впровадженню інноваційних педагогічних і виробничих технологій, спонукає педагогічних працівників до підвищення власного рівня педагогічної майстерності. Описано основні заходи, що були проведені для оновлення навчально-матеріальної бази, особливості створення умов для оволодіння професійними профільними компетентностями. В підсумку висвітлено результативність розвитку партнерських зв'язків, що відбивається на якості освітнього процесу та на рівні навчальних досягнень здобувачів робітничих професій. Отже, висвітлено особливості працевлаштування випускників, якість професійно-практичної підготовки. В статті зазначено прогнози щодо подальшого розширення партнерських зв'язків відповідного закладу освіти та їхній вплив на якість освітнього процесу.

Ключові слова: партнерство, моніторинг, заклад професійної (професійно-технічної) освіти, міжнародна співпраця, професійні профільні компетентності, освітній процес.

Інформатизація та глобалізація суспільства породили низку проблем, зокрема, в професійній освітній діяльності, вирішення яких – це виконання комплексу завдань від змісту освіти, якісного складу керівних і педагогічних кадрів до моніторингу якості рівня надання освітніх послуг, конкурентоспроможності кваліфікованих робітників – випускників відповідних закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О) на ринку праці. Прогресивний керівник закладу освіти – менеджер, який володіє інформаційно-аналітичною компетентністю. Сучасний управлінець має мислити та діяти системно, вивчаючи не лише результативність освітнього процесу, а й ринок праці та чинники, що впливають на розвиток суспільства загалом (демографічна ситуація в країні та регіоні, що відображається на наборі учнів-здобувачів відповідного освітнього рівня; географічні особливості регіону – зручності транспортного сполучення, можливість пошуку партнерських зв'язків; розвиток відповідних галузей господарства – моніторинг ринку праці для здобувачів певних робітничих професій). Стрімка динаміка трансформації суспільства, перехід до постіндустріалізації призводять до необхідності використання інноваційного підходу щодо провадження освітньої діяльності, пошуку нових шляхів підвищення конкурентоспроможності різних галузей господарства (зокрема, будівельної), застосування інноваційних виробничих матеріалів і технологій, сучасного управління закладом освіти, розвитку партнерських зв'язків від приватно-державного партнерства до міжнародного – заради розвитку освіти, науки, економічного зростання країни та добробуту населення. Враховуючи перспективність положень, викладених у Меморандумі Європейської Комісії «Навчання протягом усього життя», теза щодо неперервної освіти, обґрунтована в Меморандумі під гаслом «навчання протягом усього життя», протягом багатьох років перебуває в центрі уваги міжнародних організацій, діяльність яких спрямована на сприяння розвитку освіти та економіки. У цій справі неабияку роль відіграють рапорти ЮНЕСКО,

ОЕСР (Організації економічної співпраці та розвитку) та Римського клубу. У цих та інших документах наголошується на необхідності розширення міжнародної співпраці, об'єднанні зусиль різних держав у розвитку професійної освіти і навчання в умовах постійних економічних, соціальних і технологічних перетворень [4, с. 139]. За цих умов актуальності набуває нова парадигма професійної (професійно-технічної) освіти, спрямована на задоволення потреб особистості, суспільства і держави в підвищенні конкурентоспроможності трудового потенціалу на міжнародному й національному ринках праці через започаткування та розвиток партнерських зв'язків. Сучасний висококваліфікований робітник – мобільний, володіє низкою сформованих ключових і профільних компетентностей, конкурентоспроможний на ринку праці.

Останні роки Україна досить суттєво відстала від економічно розвинених країн світу у сфері інноваційного розвитку національної економіки, що свідчить про неефективне використання власного інноваційного потенціалу, а також про поступове перетворення в країну, що експортує лише матеріальні ресурси. Всі ці особливості зумовлюють необхідність розроблення стратегічних напрямів розвитку господарства нашої держави, налагодження різних партнерських зв'язків із розвиненими країнами Європи, реалізації системної державної політики, що спрямована на активізацію інноваційних процесів, забезпечення технологічного розвитку й оновлення національної економіки. Однак інноваційна діяльність – це не тільки новачки технологічного характеру, що виявляються в появі нової продукції, виробничих процесів. За сучасних умов вона має значне соціальне підґрунтя, адже залежить від людей, їхньої професійної компетентності, усвідомленої мотивації до неперервного професійного розвитку, а також від рівня задоволення своєю роботою, її результатами [5, с. 5]. Водночас у сучасній професійно-технічній освіті є низка суперечностей. З одного боку – інноваційність педагогічного та виробничого напрямів, гуманістична спрямованість змісту освіти спрямовані на навчання протягом життя, а з іншого – застаріла навчально-матеріальна база, різний рівень оволодіння комп'ютерною технікою педагогічних кадрів тощо. Як здійснити модернізацію професійно-технічної освіти за таких умов? Як реалізувати інноваційний підхід в управлінській діяльності закладу освіти? В реалізації освітнього процесу? Зважаючи на вищевисвітлені питання, наявні проблеми, розглянемо особливості вирішення заданої проблематики на прикладі вищого художнього професійно-технічного училища № 5 міста Вінниці (далі – ВХПТУ № 5 м. Вінниця). Керівництво закладу освіти та педагогічний колектив убачають розвиток професійно-технічної освіти шляхом реалізації партнерських зв'язків (у межах державно-приватного партнерства із зарубіжними установами та ін.) та введення елементів дуальної системи навчання.

Проблемами модернізації змісту професійної (професійно-технічної) освіти, розвитку партнерських зв'язків займалися В. О. Радкевич, Н. Г. Ничкало, Л. М. Сергєєва, А. О. Молчанова, К. Б. Мірошніченко та інші. Дотичні проблеми щодо теми соціального партнерства закладів професійної (професійно-технічної) освіти розглядали Н. В. Тюкалова, Г. Г. Чернобук, В. І. Свистун.

Безпосередніми учасниками реалізації партнерства на базі ВХПТУ № 5 м. Вінниця є адміністрація закладу, викладачі професійно-теоретичної підготовки В. В. Романенко, А. М. Пеньковий, С. О. Дремлюга, майстри виробничого навчання Л. В. Бурак, Н. В. Романенко, О. Я. Лівшун, С. О. Павлусенко, О. О. Муравко, Ю. М. Присяжнюк, І. С. Рудик, М. П. Мамей.

Метою статті є дослідження особливостей формування педагогічних умов у закладах професійної (професійно-технічної) освіти на прикладі Вищого художнього професійно-технічного училища № 5 міста Вінниця для розвитку партнерства як із зарубіжними партнерами, так і з вітчизняними організаціями різного призначення (благодійними, освітніми, будівельними). Для досягнення поставленої мети діяльність відповідного закладу освіти спрямована на вирішення окреслених завдань: наявність відповідної навчально-плануючої документації з професій; відповідний якісний склад педагогічних працівників; постійний моніторинг ринку праці; забезпечення методично грамотної організації навчання на виробництві та в майстернях під час проходження виробничого навчання та виробничої практики; наявність і систематичне оновлення навчально-матеріальної бази з кожної професії.

Згідно з основними завданнями Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, модернізація і розвиток освіти набувають випереджального безперервного характеру, мають гнучко реагувати на всі процеси, що відбуваються в Україні та світі [3, с. 7]. Базовою умовою для забезпечення якісної підготовки кваліфікованих робітників є розроблення та впровадження державних стандартів професійно-технічної освіти з професій широких кваліфікацій на основі компетентісного підходу за модульним принципом. Отже, в училищі розроблено робочі навчальні плани та програми з професій «реставратор декоративно-художніх фарбувань, маляр», «монтажник санітарно-технічних систем і устаткування». Особливістю їх створення є гнучка система формування модулів, що дає змогу ВХПТУ № 5 м. Вінниця самостійно наповнювати їх тим змістом, який враховує потреби ринку праці, роботодавців, інновацій у певні галузі виробництва. В процесі формування професійної мобільності у майбутніх кваліфікованих робітників доцільно спиратися на особистісно-діяльнісний підхід, що передбачає формування і розвиток особистості майбутнього професійно мобільного кваліфікованого робітника у процесі його активної діяльності [9, с. 189].

Крім нормативно-правової бази, важливою умовою є навчально-матеріальне забезпечення освітнього процесу, адже здобувачі вищезазначених професій мають оволодіти традиційними та інноваційними виробничими технологіями, а сформовані профільні компетентності дозволять реалізувати себе як висококваліфікованого робітника на ринку праці в Україні та за її межами. Загалом в училищі функціонує 20 майстерень і 2 навчально-практичних центри, де відбуваються уроки виробничого навчання, конкурси фахової майстерності.

Іншою вагомою умовою для підготовки конкурентоспроможних робітників є наявність відповідних педагогічних кадрів. Усі педагогічні працівники мають відповідну фаху вищу освіту та не рідше одного разу на п'ять років проходять курси підвищення кваліфікації за фахом, а майстри виробничого навчання та викладачі професійно-теоретичної підготовки – ще й стажування на відповідних підприємствах.

Концентруючись на започаткуванні та розвитку різних напрямів партнерства, варто виділити такі суперечності: практико орієнтовний випереджальний характер професійної освіти та відсутність чітких механізмів його реалізації; моніторинг потреб ринку праці, попит на професії якого швидко змінюється; відсутність механізмів інноваційного управління освітнім процесом і застаріла навчально-матеріальна база; широке впровадження інформаційних технологій у навчально-виробничий процес і недостатнє оволодіння відповідними навичками комп'ютерної техніки деяких педагогічних працівників; невизначеність організаційно-педагогічних умов здійснення соціального партнерства [8, с. 171]. Всі окреслені суперечності спонукали колектив ВХПТУ № 5 м. Вінниця до започаткування партнерських зв'язків, зокрема, із зарубіжними партнерами.

У 2014 році було підписано 3-сторонній договір із Фондом імені Ебергарда Шьока (м. Баден-Баден, Німеччина), Департаментом освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації та училищем про участь у пілотному проєкті «Модернізація та адаптація визначених професій» з урахуванням Меморандуму про взаєморозуміння щодо сприяння співробітництву у сфері науки, технологій та інновацій між Міністерством освіти і науки України та Федеральним міністерством освіти і наукових досліджень Федеративної Республіки Німеччина [1, с. 1]. Загалом Фонд Ебергарда Шьока є приватним фондом, який визнано благодійним. Його засновано у 1992 році інженером-будівельником і підприємцем Ебергардом Шьоком (Eberhard Schöck). За основу Фонду взято досягнення цілей: підтримка освіти і виховної роботи у сферах будівельних ремесел і будівельних інженерних досліджень, особливо в державах Центральної та Східної Європи; підтримка малих підприємств у Центральній і Східній Європі; підтримка взаємоповаги і толерантності, а також інтелектуального діалогу за допомогою спільної праці та навчання через обмін інформацією і фаховим досвідом; підтримка німецької мови в Німеччині та за кордоном. Задля досягнення окреслених цілей Фонд здійснює такі дії: навчальні заходи для спеціалістів ремісничих професій із Центральної та Східної Європи переважно в межах партнерства міст (міст-побратимів); реалізація модельних проєктів із модернізації професійного навчання, навчальні заходи для учнів профтехучилищ із Центральної та Східної Європи [7]. Внаслідок співпраці з Фондом імені Ебергарда Шьока (м. Баден-Баден, Німеччина) та Фондом підтримки будівельної галузі (м. Київ, Україна) у 2015 році відбулося відкриття навчально-виробничого центру та започаткування підготовки з професії «реставратор декоративно-художніх фарбувань, маляр» на базі ВХПТУ № 5 м. Вінниця. В Центрі створено кабінети теоретичної підготовки (оснащені проєктором, персональними комп'ютерами) та виробничу майстерню (оснащену койє, електроінструментами опоряджувального призначення, плоте ром тощо). В процесі професійно-практичної підготовки учні користуються сучасними інструментами німецького виробництва (шліфувальні машини, електродрилі, перфоратор, пилесмоги) фірм «Bosch», «Metabo» та сучасними матеріалами фірм «Saparol», «Knauf». Професійно-теоретична підготовка забезпечується завдяки реалізації змісту відповідних модулів і за допомогою сучасної комп'ютерної техніки, зокрема роботі з графічними редакторами: Corel Draw, Easy Cut Studio. У 2017 році підписано аналогічний договір щодо модернізації підготовки висококваліфікованих робітників із професії «столяр будівельний, виробник художніх виробів із дерева». До реалізації проєкту долучився менеджер Крістоф Юнгханс, що координує роботу з оновлення навчально-матеріальної бази та модернізації професії «столяр будівельний, виробник художніх виробів із дерева» ВХПТУ № 5 м. Вінниця активно поглиблює та розширює співпрацю шляхом подальшої модернізації існуючих професій і вдосконалення навчально-матеріальної бази, забезпечує учнів відповідними матеріалами та інструментами. Зокрема, у майстерні столярів виконано низку ремонтних робіт: оновлення стін, підлоги, заміна опалення та встановлення сучасного вентиляційного обладнання. Для безпосередньої реалізації змісту модулів було встановлено відповідні верстати, що сприяє створенню умов для формування профільних компетентностей зі столярних робіт на уроках виробничого навчання: форматно-розкроювальний верстат – призначено для розпилювання фанери, ДСП, ДВП, пиломатеріалів; фугувальний верстат Nikmann DMA 53L – для вирівнювання поверхні дерев'яних заготовок; рейсмусовий верстат Nikmann DMS 63 – для створення протилежних площин паралельними та надання дерев'яній заготовці точних розмірів і форми; фрезерний верстат Nikmann T1005 – для виготовлення шипів, проушин, четвертей, фальців, різних профільних поверхонь.

Інший напрям розвитку соціального партнерства – співпраця з вітчизняними роботодавцями. Підготовка фахівців здійснюється з урахуванням потреб замовників-партнерів: концернів «Поділля», «Водрем», «Поділля-Залізобетон», «Техномонтаж Сервіс», ПП «Техноцентр», ТОВБК «Стам», КБМП «БМУ-2», ТОВ «МУР», з якими укладені відповідні угоди. Отже, майбутні роботодавці є активними учасниками в реалізації Державних стандартів із відповідних професій, сприяють забезпеченню якісного проходження учнями училища виробничої практики, яка ще є і оплачуваною. Водночас на об'єкти вищезазначених підприємств учні приходять підготовленими, оскільки безпосереднє формування первинних профільних компетентностей відбувалось у сучасних майстернях. У створеному Центрі з професії «монтажник санітарно-технічних систем і устаткування» здобувачі відповідної професії мають змогу оволодіти профільними компетентностями, згідно з відповідним стандартом, завдяки повністю оновленій навчально-матеріальній базі: наявні трубопроводи каналізаційного та водопостачального обладнання, засоби встановлення та підключення різних видів санітарно-технічного обладнання, прокладання трубопроводів різного призначення до кухонного обладнання, виконання елеваторного вузла; встановлення теплої підлоги; роз-

ведення систем опалення; підключення приладів до системи опалення тощо. У майстернях із професій «маляр» і «штукатур» є сучасні види розчинів для здійснення звичайного, поліпшеного та високоякісного штукатурення різних видів поверхонь; виконання різних видів малярних робіт (нанесення фарби, рідких шпалер тощо). Отже, для реалізації партнерства у ВХПТУ № 5 м. Вінниця були створені відповідні передумови, підґрунтя, яке забезпечило як започаткування партнерських зв'язків. Отже, керівництво та педагогічний колектив вищого художнього професійно-технічного училища № 5 м. Вінниці налагоджує ділові контакти з різними партнерами. Поняття «ділові» контакти відображає економічні відносини, які формуються між суб'єктами підприємницької діяльності на взаємовигідній основі шляхом об'єднання ресурсів, відповідальності та ризиків із метою захищення та зміцнення конкурентних позицій на ринку [6, с. 39].

У напрямі культурно-просвітницької роботи ВХПТУ № 5 м. Вінниця співпрацювало з Liceum Plastyczne w Zespole Szkol Rzemiosl Artystycznych im. Stanislawo Wyspianskiego, що розташований за адресою Jelenia Gora, ul. Cierlicka 34 (Польща). На основі цієї співпраці було підписано договір, проведено сумісні майстер-класи серед здобувачів професії «виконавець художньо-оформлювальних робіт, виробник художніх виробів із кераміки», арт-заняття як у Вінниці (на базі ВХПТУ № 5), так і в Єленій-Гурі (на базі ліцею).

У зазначених прикладах відбулася певна інтеграція змісту освіти під час підготовки реставраторів-малярів за німецькими вимогами та українських стандартів професійно-технічної освіти. Партнерство з роботодавцями на українському ринку праці сприяло майже 100% працевлаштуванню випускників училища як висококваліфікованих фахівців будівельного профілю, якісному проходженню виробничої практики. Відтак соціальне партнерство в діяльності професійно-технічної освіти виступає як система взаємодії навчальних закладів і ринку праці та як один з аспектів державно-суспільного управління освітою [2, с. 73].

Висновки. Внаслідок проведеного моніторингу абітурієнтів, їхніх батьків було встановлено, що 70 % з опитаних обрали навчання у ВХПТУ № 5 міста Вінниця за порадами своїх друзів, які вдало закінчили заклад і працевлаштувалися на вигідних умовах. 74 % опитаних випускників стверджували, що задоволені проходженням виробничої практики на підприємствах та отриманою платою за виконані роботи. За підсумками виробничого навчання показники коливаються від 89 % з професії «столяр будівельний, виробник художніх виробів із дерева» до 96 % з професії «реставратор декоративно-художніх фарбувань, маляр». Такі показники свідчать про високу якість підготовки кваліфікованих робітників із відповідних професій, відображають результативність роботи усього педагогічного колективу щодо вдосконалення реалізації освітнього процесу з відповідних робітничих професій, забезпечують підґрунтя для подальшого розширення партнерських зв'язків із різними зарубіжними та вітчизняними організаціями.

Важливим стратегічним напрямом подальшого розвитку співпраці є спрямованість зусиль ВХПТУ № 5 м. Вінниця на укладання відповідних договорів для проходження учнями виробничого навчання та виробничої практики у різних країнах Європи загалом і в Німеччині зокрема. Причому важливо, щоб випускники, що отримали відповідні робітничі розряди, були конкурентоздатними на ринку праці Європи не як підсобники, помічники, а як майстри своєї справи, які володіють низкою профільних компетентностей, мобільні, тобто здатні швидко реагувати на зміни у виробничій сфері. Тому партнерство як стратегічний ресурс виступає важливим мотиваційним компонентом для майбутніх випускників. Політика професійної освіти повинна розвиватись у межах гнучких умов і структур для забезпечення якісного провадження освітніх послуг і підвищення кваліфікації в усіх сферах професійного життя. ВХПТУ № 5 м. Вінниця має низку завдань із подальшого розширення партнерських зв'язків і вдосконалення підготовки висококваліфікованих робітників.

Використана література:

1. Меморандум про взаєморозуміння щодо сприяння співробітництву у сфері науки, технологій та інновацій між Міністерством освіти і науки України та Федеральним міністерством освіти і наукових досліджень Федеративної Республіки Німеччина від 23 листопада 2009 р.
2. Молчанова А. О. Соціальне партнерство в діяльності ПТНЗ: Конспект лекції з курсу підвищення кваліфікації для керівників професійно-технічних навчальних закладів за очно-дистанційною формою навчання / ЦППО АПН України. Київ : ТОК, 2007. 44 с.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року / Схвалено Указом Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013/print>.
4. Ничкало Н. Г. Проблема формування сучасного виробничого персоналу в Україні: стратегія і перспективи наукових пошуків. *Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень і перспективи* : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 2003. С. 139–153.
5. Радкевич В. О. Принципи модернізації професійно-технічної освіти. *Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки і перспективи* : зб. наук. пр. / редкол. : В. О. Радкевич (голова) та ін. Київ : Ін-т професійно-технічної освіти, 2011. Вип. 1. С. 5–17.
6. Решетник Н. І., Волянська І. В. Сучасні форми та методи партнерських зв'язків у бізнесі. *Молодий вчений*. № 11 (26) листопад, 2015 р. С. 38–42.
7. Сайт Фонду імені Ебергарда Шьока. URL: <https://eberhard-schoeck-stiftung.de/uk>.
8. Сушенцев О. Є. Особливості соціального партнерства в системі «професійно-технічний навчальний заклад – підприємство». *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2012. № 31. С. 171–173.
9. Сушенцева Л. Л. Формування професійної мобільності майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах: теорія і практика : монографія / за ред. Н. Г. Ничкало; Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2011. 439 с.

References:

1. Memorandum pro vzaiemorozuminnia shchodo spryanniia spivrobitnytstvu u sferi nauky, tehnolohiyi ta innovatsiyi mizh Ministerstvom osvity i nauky Ukrainy ta Federalnym ministerstvom osvity i naukovykh doslidzhen Federatyvnoi Respubliky Nimechchyna vid 23.11.2009 r. [Memorandum about mutual understanding of promotion cooperation in the sphere of science, technology and innovations between the Ministry of Education and Science in Ukraine and the Federal Ministry of Education and scientific researches of the Federal Republic of Germany from 23.11.2009] [in Ukrainian].
2. Molchanova A. O. Sotsialne partnerstvo v diyalnosti PTNZ: Konspekt leksii z kursu pidvyshchennia kvalifikatsii dlia kerivnykiv profesiyno-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv za ochno-dystantsiynoiu formoiu navchannia / TsIPPO APN Ukrainy [Social partnership in the activity PTNZ: Lecture notes from the refresher course for the heads of the profession – technical educational institutions of the distance learning form / TsIPPO APN of Ukraine]. Kyiv : TOK, 2007. 44 p. [in Ukrainian].
3. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku / Skhvaleno Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 25 chervnia 2013 r. № 344/2013 [National strategy development of the Education in Ukraine from the period to 2020/ Approved by Ukrainian presidential decree from June, 25, 2013 № 344/2013]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013/print> [in Ukrainian].
4. Nychkalo N. H. Problema formuvannia suchasnoho vyrobnychoho personalu v Ukraini: stratehiia i perspektyvy naukovykh poshukiv [The Problem of the formation modern production staff in Ukraine: the strategy and perspectives of the educational researches]. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity: rezultaty doslidzhen i perspektyvy* : zb. nauk. pr. / za red. I. A. Ziaziana, N. H. Nychkalo; In-t pedahohiky i psykholohii prof. osvity APN Ukrainy [Pedagogy and Psychology of the profession education: the results of researches and perspectives: collection of scientific periods / by version I. A. Ziaziana, N. H. Nychkalo; In the Pedagogy and Psychology of profession education APN of Ukraine]. Kyiv, 2003. S. 139–153 [in Ukrainian].
5. Radkevych V. O. Pryntsyup modernizatsii profesiino-tekhnichnoi osvity [The principle of modernization professional – technical education] / *Modernizatsiia profesiinoi osvity i navchannia: problem, poshuku i perspektyvy* : zb. nauk. pr. / [redkol. : V. O. Radkevych (holova) ta in.]. Kyiv : In profesiino-tekhnichnoi osvity, 2011. Vyp. 1. S. 5–17 [Modernization of professional education and learning: problem, search and perspective: collection of scientific periods/ by version / [editorial board. : V. O. Radkevych (head) and so on]. Kyiv : In profession – technical education, 2011. edition 1. P. 5–17 [in Ukrainian].
6. Reshetnyk N. I., Volianska I. V. Suchasni formy ta metody partnerskykh zviazkiv u biznesi. *Molodyi vchenyi*. № 11 (26) lystopad, 2015 r. S. 38–42 [Modern forms and methods of business partnership communications. *The young scientist*. № 11 (26) November, 2015. P. 38–42] [in Ukrainian].
7. Sayt Fondu imeni Eberharda Shoka [Site of Foundation by named Eberhard Shok]. URL: <https://eberhard-schoeck-stiftung.de/uk> [in Ukrainian].
8. Sushentsev O. Ye. Osoblyvosti sotsialnoho partnerstva v systemi «profesiino-tekhnichnyi navchalnyi zaklad – pidpriemstvo». *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problem*. 2012. № 31. S. 171–173. [Specifics social partnership in the system «professional – technical education institution – enterprise». *Modern informed technology and innovations methods of education in the training specialists: methodology, theory, experience, problem*. 2012. № 31. P. 171–173] [in Ukrainian].
9. Sushentseva L. L. Formuvannia profesiinoi mobilnosti maibutnykh kvalifikovanykh robitnykiv u profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladakh: teoriia i praktyka: monohrafiia / za red. N. H. Nychkalo; Instytut profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Kryvyi Rih : Vydavnychy dim, 2011. 439 s. [Formation professional mobilization future qualifications workers in the professional – technical educational institutions: theory and practice: monograph by Liliia Leonidivna Sushentseva; by version N. H. Nychkalo; Institute of professional – technical education NAPN in Ukraine. Kryvyi Rih : Publishing House, 2011. 439 p.] [in Ukrainian].

Pyliavets M. S. Partnership as a strategic resource of innovative development of professional (professional-technical) education institutions

The article describes the peculiarities of realization of different types of partnerships by the institution of vocational (vocational-technical) education (hereinafter ZP (PT) O), for an example of Higher Art Vocational-Technical School № 5 of Vinnytsia city (hereinafter VHPTU № 5 of Vinnytsia). In particular, the features of starting, expanding and improving partnerships with charitable organizations (with the Eberhard Schöck Foundation, Baden-Baden, Germany) in the direction of training specialists in the professions «restorer of decorative and artistic paints, painter» and «carpenter construction» are outlined, manufacturer of artistic wood products. The peculiarities of the development of social partnership aimed at improving the educational and material base and ensuring the qualitative passage by the applicants of the working professions of industrial training and production practice are highlighted. Ensuring the development of educational work, educational influence on students who acquire professions of artistic profile is made through cooperation with the educational institution of Poland, Elena Gura, which is also partially described in the article. In addition, the development of different areas of the partnership contributes to the constant search and implementation of innovative pedagogical and production technologies, encourages pedagogical workers to improve their own level of pedagogical skills. The basic measures that were carried out for updating the educational and material base, the peculiarities of creating conditions for mastering professional profile competences are described. As a result, the results of the development of partnerships are reflected, which reflects on the quality of the educational process and on the level of educational achievements of job-seekers. Thus the features of employment of graduates, quality of vocational training are covered. The article provides projections for the further expansion of the partnerships of the respective educational institution and their impact on the quality of the educational process.

Key words: partnership, monitoring, vocational (vocational-technical) education institution, international cooperation, professional profile competences, highly skilled worker, educational process.